

Ny klog mand klar til at tage over

Ottende generation parat til at afløse sin snart 80-årige mor

Af Peter Jacobsen

HJORTDAL: De gamle, guldne recepter fra 1730 anvendes i dag i forretningen, der bærer navnet Bratbjergmandens Naturmedicin, fortæller ottende generation i slægten, 43-årige Carsten Kronborg Andersen, Hjortdal.

Han har ikke noget imod at kalde sig »klog mand«, når det ikke bruges i retning af hekseri og kvaksalveri. Hver af de otte generationer har haft én og kun én klog mand eller kone.

Carsten Kronborg Andersens mor, den snart 80-årige Sørine Kronborg Andersen, praktiserer endnu og har patienter hver dag, mens sønnen mest tager sig af tilberedning af naturmedicinen i form af forskellige salver og miksturer.

Men han er klar til at tage helt over, den dag hans mor ikke orker længere.

Ikke for pengenes skyld

I dag sælger han medicin til hele landet og en del til udlandet. Selv rejser han over hele Jylland og besøger bl.a. zoneterapeuter og akupunktører.

Carsten Kronborg Andersen og hans mor ser helst, at patienter først har søgt en læge, inden de konsulteres, og Carsten Kronborg Andersen fastholder slægtens gamle princip om, at det ikke er for pengenes skyld, men for patienterne, at han virker.

Selvfølge skal der være økonomi i det, men han kunne sagtens sælge meget mere medicin, siger han, hvis han ikke tog hensyn til samvittigheden.

Råstofferne - lægeurterne - samler han selv eller dyrker dem, og nogle, f.eks. mineraler, køber han. En enkelt plante henter han på en lille ø i Väneren i Sverige. Naturmedicinen, eller den homøopatiske medicin, som den også kaldes blev opfundet for flere hundrede år siden af en tysk læge.

Læger bestiller også medicin

Ved telefonbestillinger sender Carsten Kronborg Andersen medicinen og et forklarende brev med posten.

Selv læger ringer og bestiller hans medicin. En dag ringede en læge og fortalte, at han som to-årig var blevet kureret med Bratbjergmandens naturmedicin, men nu var sygdommen brudt ud igen, og han ville gerne have en portion, da hans kolleger ikke kunne hjælpe ham.

Slægt på egnen i 265 år

Bratbjergmandens slægstavle ser således ud: Jacob Christensen virkede 1730-1769, Søren Jacobsen 1769-1825, Jens Sørensen 1825-1869, Christiane Jensen 1869-1886, Kristian Karl Jensen 1886-1899 og Christian Jensen Mann 1899-1956. Han var den egentlige

bærer af navnet Bratbjergmanden, fordi han boede i Bratbjerg. I dag virker som nævnt hans datter Sørine Kronborg Andersen og hendes søn Carsten Kronborg Andersen.

Om sidstnævntes 13-årige datter Mette bliver den næste »kloge kone« i slægten står i dag hen i det uvisse.

Karakteristisk for slægten er, at den gennem de 265 år altid har boet på Tranum-egnen. Den, som er flyttet længst væk, er nok Carsten Kronborg Andersen, der bor i Hjortdal.

Christian Jensen Mann kaldet Bratbjergmanden var nok uden at træde nogen af de andre for nær - den mest kendte og mest populære af de otte kloge mænd og koner, som dog også alle var eller er afholdt og agtede.

Anklaget for kvaksalveri

Alle gamle slægtsled blev forfulgt af datidens lægestand og sundhedmyndigheder og anklaget for kvaksalveri. Bratbjergmanden fik bøder og i 1928 også 30 dages fængsel, som han trods en folkeprotest måtte afsone i Fjerritslev Arrest.

Men arrestforvareren var en gæstfri mand. I løbet af de 30 dage havde Bratbjergmanden 246 gæster, og da han blev løsladt, gik flagene til tops over det ganske Jylland. Han blev båret i guldstol og fejret af mange tusinde fremmødte.

Venner samlede omtrent 4.000 kr. ind til ham, et formidabelt beløb i 1920'erne. For en lille del af beløbet købte vennerne et guldur med kæde, og for restbeløbet købte Bratbjergmanden en bil. Med dette moderne transportmiddel fortsatte han sit virke, til han døde i 1956 efter 57 år som klog mand.

Forfatteren Paul Sarrau skrev et skuespil over Bratbjergmandens liv. Skuespillet blev senere filmatiseret og fik navnet »Den kloge mand«. Carl Alstrup spillede hovedrollen i både skuespil og film. I en senere version af filmen spillede Osvald Helmuth hovedrollen.

Der er eller har ikke været noget mystisk eller overnaturligt ved Bratbjergmandens slægt.

De første led var ganske almindelige og fattige mennesker, smede, husmænd og lignende ved siden af bestillingen som klog mand eller kone. Også Sørine og Carsten Kronborg Andersen er jævne og ligefremme mennesker, der ikke gør noget stort nummer ud af deres specielle evner.

De bor pænt og hyggeligt og lever meget med i egnens liv. Glade for at kunne hjælpe andre med deres evner og viden. Men Carsten Kronborg Andersen pointerer kraftigt, at kræft og andre livstruende sygdomme eller f.eks. sukkersyge og sklerose giver de sig ikke i lag med, for det ved de, at de ikke kan helbrede.